

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Pfv.III.21.122/2014/4.szám

A Kúria a Budapesti 384. számú Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Simon D. Gábor ügyvéd) által képviselt I.r., II.r. és III.r. felpereseknek a dr. Szőnyi-Molnár László ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 6.P.25.372/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.176/2013/6. számú ítéletével befejezett perében, amely perbe a Csuka és Társa Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bardovits Anett ügyvéd) által képviselt Biztosító beavatkozott, a jogerős ítélet ellen a felperesek által 79. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét a másodfokú perköltség viseléséről szóló rendelkezésekre is kiterjedően hatályon kívül helyezi és a Fővárosi Törvényszék 6.P.25.372/2007/69. számú ítéletének a felperesek részére nem vagyoni kártérítést megállapító rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felpereseknek mint együttes jogosultaknak 200.000 (kettőszázezer) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati költséget, míg a 400.000 (négy százezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A II-III.r. felperesek gyermeke, az I.r. felperes 2006. június 18-án született az alperes kórházban születés körüli súlyos oxigénhiányos állapotban.

A felperesek a módosított keresetükben a gyermek születésekor kialakult oxigénhiányos állapotával összefüggő vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték az alperes kötelezését.

A bíróság korábbi jogerős közbenső ítéletében megállapította az

alperes kártérítő felelősségét az I-III.r. felpereseket az I.r. felperes születésével összefüggésben bekövetkezett egészségkárosodása miatt ért károkért.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I.r. felperes részére nem vagyoni kártérítésként 16.000.000 forintot, a II.r. és III.r. felpereseknek személyenként 5.000.000 forintot, az összegek után 2006. június 18. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, továbbá a II.r. és III.r. felpereseknek együttesen, egymás közt egyenlő arányban 905.333 forintot és annak 2009. december 1. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, továbbá 2013. június 1. napjától havonta előre 12.883 forint járadékot. A keresetet ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság elutasította. Az ítéletének indokolásában megállapította, hogy az I.r. felperes - az ítélethezatal idején 7 éves - gyakorlatilag magatehetetlenül fekszik, nem lát és csak egészen minimális mértékben képes a külvilággal bármilyen kapcsolatba lépni. Állapotában javulás a korábbi vizsgálatához képest nem tapasztalható. Figyelembe vette a bíróság, hogy a kár bekövetkezése óta hosszabb idő telt el, és a kárkori értékviszonyok alapján határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét 16.000.000 forintban. A II.r. felperesnél figyelembe vette, hogy a gyermek egészségkárosodását nem tudta elfogadni, nála pánikbetegség alakult ki, alkalmazkodási nehézségek jellemzik. Az intézeti elhelyezésre a gyermek igen súlyos egészségkárosodása miatt, orvosi javaslatra került sor. A gyermek súlyos egészségkárosodása az intézeti elhelyezés ellenére is hátrányosan változtatta meg a szülők életét. A III.r. felperesnél fellépő mentális betegsége az I.r. felperes születése általi pszichotrauma okozta stressz és az új életkörülményekhez történő alkalmazkodása során alakult ki.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta és az I.r. felperesnek fizetendő nem vagyoni kártérítést 14.000.000 forintra, a II.r. és III.r. felpereseket megillető nem vagyoni kártérítést személyenként 4.000.000 forintra leszállította, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Kötelezte a II.r. és III.r. felpereseket, hogy személyenként fizessenek meg az alperesnek 20.000 forint, a beavatkozónak 10.000 forint fellebbezési eljárási költséget, és megállapította, hogy a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli. A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, abból helytálló jogi következtetést vont le és ítéleti döntését kizárólag a felperesek nem vagyoni kárigényének összegszerűsége kapcsán módosította. Rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűen mérlegelve, helyesen állapította meg a felpereseket az alperes károkozó

magatartásával okozati összefüggésben ért hátrányos változásokat. Azonban a felpereseket megillető nem vagyoni kártérítés összegét mindhárom felperes esetében az általuk elszenvedett nem vagyoni hátrányt és a más ügyekben megítélt kártérítési összegeket is figyelembe véve némileg eltúlzott összegben állapította meg, annak leszállítása indokolt. Utalt arra, hogy a nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározása során az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően jelentőséget kell tulajdonítani annak is - nem vitatva, hogy egy gyermek súlyos egészségkárosodása önmagában is mérhetetlen nehézséget, fájdalmat jelent a szülőknek -, hogy a gyermeket intézetben gondozzák, így a gyermek napi gondozása, ellátása, ápolása során jelentkező hátrányok, nehézségek nem érintik közvetlenül a II-III.r. felperesek életvezetését, életminőségét. A káresemény idején, 2006-ban fennállt ár- és értékviszonyoknak megfelelően 14.000.000 forintot tartott alkalmasnak az I.r. felperes, és személyenként 4.000.000 forintot a II-III.r. felperesek nem vagyoni kárának kompenzálására.

A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet és abban a nem vagyoni kártérítés fizetésére vonatkozó rendelkezés megváltoztatását, annak az elsőfokú ítéletben megállapított összegekre való felemelését kérték. Hivatkoztak arra, hogy a jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdésében írt mérlegelési jogát törvénysértően gyakorolta, és sérti a Ptk. 355. § (4) bekezdését, mert a leszállított összegű nem vagyoni kártérítések a felpereseket ért hátrányok kiküszöbölésére nem alkalmasak. Hivatkoztak arra, hogy az egységes joggyakorlat biztosítása érdekében elvárható, hogy egy adott időszakban hasonló mértékű nem vagyoni kártérítési összegek megállapítására kerüljön sor a hasonló káreseményeknél, és hivatkoztak egy hasonló konkrét ügyre. Álláspontjuk szerint a másodfokú bíróság nem adta kellő indokát ítélete indokolásában annak, hogy miért állapította meg a szülők nem vagyoni kártérítését alacsonyabb összegben és csupán arra utalt, hogy jelentőséget kell tulajdonítani a gyermek intézeti elhelyezésének. Egyetértettek az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával, miszerint az I.r. felperes intézeti elhelyezésére orvosi javallatra került sor a rendkívüli súlyos állapota miatt és nem azért, mert a felperesek nem vállalták volna a gondozását. Hivatkoztak arra is, hogy a gyermek ellátása, ápolása körül jelentkező hátrányok elsősorban nem a nem vagyoni kártérítés, hanem a vagyoni károk kapcsán vizsgálandó körülmények. A másodfokú ítélet ugyanakkor végképp nem ad magyarázatot arra, hogy milyen mérlegelés, illetve indokok alapján csökkentette az I.r. felperes részére első fokon megítélt nem vagyoni kártérítés összegét; az ápoló otthonban történő gondozás az őt ért sérelmeket nemhogy csökkenti, de inkább növeli, hiszen súlyos, állandó egészségügyi felügyeletet indokoló egészségkárosodása folytán családjától távol kell élnie.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részének hatályban tartását kérte.

A Kúria a Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Nem volt támadott a jogerős ítéletnek a vagyoni kártérítést helybenhagyó rendelkezése, valamint a megítélt nem vagyoni kártérítések, miután a felülvizsgálati kérelem a meghaladó követeléseket elutasító részt támadta mindhárom felperesnél, az elsőfokú ítélet helybenhagyásával.

Az alperes helytállási kötelezettsége a jogerős közbenső ítélet rendelkezésére figyelemmel nem volt vitás. A jogerős ítéletben megállapított nem vagyoni kártérítés mértékét támadó felülvizsgálati kérelem esetén a Kúriának azt kell vizsgálnia, hogy a bíróság a bizonyítékok, a köztudomású tények mérlegelése alapján az adott helyzetből, az érintett károsultak egyéni adottságaiból adódóan bekövetkezett nem vagyoni hátrányokat feltárta-e és olyan mértékű kárpótlást állapított-e meg, amely alkalmas a személyiségi jogsérelem okozta hátrányok kompenzálására és megfelel a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 355. §-a (4) bekezdésében foglaltaknak.

Az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítések összegét a másodfokú bíróság csökkentette az I.r. felperesnél 14.000.000 forintra, míg a II.r. és III.r. felperes esetében 4.000.000 forintra; a felperesek felülvizsgálata a mérlegeléssel megállapított összegeket támadta. A Kúria következetes ítélkezési gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok újbóli értékelésének nincs helye, ezért a Kúria csak azt vizsgálhatta, hogy a jogerős ítéletben a bizonyítékok értékelése jogszabálysértő-e.

Az adott esetben a másodfokú bíróság is értékelte a felpereseket ért személyiségi jogsérelem súlyát, következményeit és e körben az I.r. felperes intézeti elhelyezésére figyelemmel tartotta indokoltnak az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összegének leszállítását. A bizonyítékértékelés lehetősége adott volt a másodfokú bíróság számára is, és az értékelést maga is elvégezve, annak során az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetésre jutott. Az adott esetben azonban a másodfokú bíróság által elvégzett mérlegelés eredményét meghatározó indokok nem tarthatók, és azokban helytelen következtetés is van, mert tévesen tulajdonított túlzott jelentőséget az I.r. felperes intézeti elhelyezésének és nem megfelelően értékelte a kár bekövetkezés kori értékviszonyokat, ahogy a bírói gyakorlatot sem vette jól figyelembe. A Kúria az elsőfokú bíróság által

megállapított nem vagyoni kártérítést tartja megfelelőnek és az elsőfokú ítéletben kifejtett indokokkal ért egyet. Az elsőfokú ítéletben a bíróság a felpereseknek a káreseménnyel összefüggő nem vagyoni hátrányait megalapozottan állapította meg. Helyesen utal a felülvizsgálati kérelem arra, hogy a másodfokú ítélet nem indokolta meg, hogy az I.r. felperesnél milyen indokok alapján szállította le a nem vagyoni kártérítés összegét. A másodfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a gyermek intézeti elhelyezése miatt a napi gondozás, ellátás, ápolás során jelentkező hátrányok, nehézségek nem érintik közvetlenül a II-III.r. felperesek életvezetését, életminőségét. Helyesen hivatkoztak a felperesek arra, hogy az intézeti elhelyezésnek - ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg - az adott esetben azért nincs jelentősége, mert arra a gyermek súlyos egészségkárosodott állapota miatt, orvosi javaslatra került sor és nem azért, mert a szülők nem akarták vállalni a gyermek gondozását. Önmagában az intézeti elhelyezés - ahogy azt a szülők egészségi állapotát igazoló orvosi szakvélemények is alátámasztják - nem jelenti, hogy az egészségkárosodott gyermekkel összefüggésben, emiatt nem alakultak ki a szülőknél olyan hátrányok, amelyek meghatározzák a szülők megváltozott életét a jövőben is. Helyesen hivatkoztak a felperesek arra is a felülvizsgálati kérelemben, hogy az I.r. felperes intézeti elhelyezésével kapcsolatos hátrányok a gyermek gondozásával kapcsolatos vagyoni károk megítélésére tartoznak. Helytálló a felülvizsgálati kérelemben a felperesek hivatkozása arra is, hogy a másodfokú bíróság a döntésénél nem vette figyelembe kellőképpen a balesetkori ár- és értékviszonyokat, illetve a bírói gyakorlat más hasonló ügyeit. Minderre figyelemmel a másodfokú bíróság elengedő alap nélkül döntött a nem vagyoni kártérítések leszállításáról; a felpereseknél az I.r. felperes egészségkárosodása miatti hátrányos következmények ellensúlyozására az elsőfokú ítéletben mérlegeléssel helyesen megállapított nem vagyoni kártérítések alkalmasak.

A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával, a másodfokú perköltség viselésére is kiterjedően, hatályon kívül helyezte és e körben az elsőfokú ítéletnek az alperest marasztaló rendelkezéseit a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperesek részére együttesen megállapított fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére. A felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén, a 13. §-ának (1) bekezdésén és a 14. §-án alapul.

Budapest, 2014. november 17.

*Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó
bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

*kúriai tisztviselő
HM*